

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola a mateřská škola Jaromíra Hlubíka Lipov

Školní časopis

TILIA

ČÍSLO 1

Školní rok 2011/12

Obsah:

Slovo na úvod

Historie lipovské školy

Zábava

Historické okénko

Žáci 8. třídy píší o své obci

Redakční rada: Mgr. Tomáš Zajíček

Mgr. Petr Galečka

Mgr. Dobroslava Jagošová

Mgr. Eva Ondrušová

Mgr. Zdeňka Veverková

Náklad: 50 ks

Vyšlo dne 14. 10. 2011

Číslo 1 ročník 1.

Vydává ZŠ a MŠ Jaromíra Hlubíka Lipov

Slovo na úvod

Milí žáci a žákyně, vážení rodiče, kolegové a přátelé školy. Naše škola se zapojila do projektu Školy pro venkov. Tento projekt je součástí Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblasti podpory Zvyšování kvality ve vzdělávání. Projekt je financován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Evropským sociálním fondem.

Cílem tohoto projektu je rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti principů udržitelného rozvoje s důrazem na environmentální oblast. Znamená to, že žáci naší školy ve spolupráci se svými učiteli připraví regionální učebnici o Lipově; její součástí bude i pracovní sešit pro žáky (nezapomeneme samozřejmě ani na Louku :-)). Tato učebnice se bude zabývat přírodou, historií, kulturou a společenským životem obce Lipov. Učebnici budou naši žáci v dalších letech používat při vyučování přírodovědy, přírodopisu, vlastivědy, zeměpisu, dějepisu, fyziky, občanské, hudební a environmentální výchovy a možná ještě i v jiných (moc jich už ale nezbyvá...). Pro účely tohoto projektu obdržela naše škola technické vybavení – počítače pro práci žáků, fotoaparát, meteostanici, přístroj pro rozbor vody, GPS, tiskárnu a software potřebný pro zpracování projektu.

Projektu se účastní 17 základních škol ze tří regionů České republiky – z Hornácka a Ostrožska, Novohradska v jižních Čechách a oblasti Místní akční skupiny Nad Orlicí ve východních Čechách. Součástí projektu jsou pravidelná setkání týmů jednotlivých škol – regionální konference, v budoucnu se uskuteční projektové dny spojené s prezentací projektu a také projektové týdny, v jejichž rámci proběhnou i výměnné pobyty jednotlivých škol z různých regionů.

Na každé škole vznikl školní projektový tým pedagogů, který bude projekt řešit. Členy týmu v naší škole jsou:

Mgr. Dobroslava Jagošová – část historická, zvyky, kultura

Mgr. Petr Galečka – IT, zpracování textů a fotografií, folklor

Mgr. Eva Ondrušová – část jazyková, zpracování informací, medializace

Mgr. Zdeňka Veverková – přírodovědná část, aplikace pro cestovní ruch

Mgr. Tomáš Zajíček – manažer školního projektového týmu

Projekt probíhá od minulého školního roku 2010/2011, ve kterém proběhly:

- úvodní konference projektu ve Velké nad Veličkou
- školení o metodice tvorby učebních materiálů pro Environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v Uherském Ostrohu
- regionální konference škol z Ostrožska a Hornácka v Hluku, kde jednotlivé školy prezentovaly postup prací na svých dílčích projektech
- přebírání techniky potřebné pro projekt příprava a školení pedagogů.

V letošním školním roce 2011/2012 budou probíhat vlastní práce na přípravě publikace, tedy sestavování učebních úloh žáky, úprava úloh učiteli a ověřování učebních materiálů. Práce budou probíhat tak, že v rámci běžných vyučovacích hodin budou žáci probírat učivo předepsané Školním vzdělávacím programem (ŠVP) formou projektového vyučování. V těchto hodinách se budou zabývat tématy, která ŠVP předepisuje, ale budou je probírat na příkladech a cvičeních o Lipově. Výsledkem jejich práce budou cvičení a úkoly, které budou sloužit pro výuku.

V příštím školním roce 2012/2013 dojde k ověření projektu a vydání publikace. V rámci projektových týdnů v jednotlivých regionech se bude ověřovat také aplikace materiálů pro cestovní ruch a samozřejmě proběhne závěrečná konference.

Doufáme, že tato učebnice přispěje žákům k lepšímu poznání jejich rodné obce, její krásné přírody, bohatého kulturního dědictví Hornácka a společenského života obce a tím i k vybudování vřelého vztahu k ní.

Všem žákům i učitelům přejeme, aby je práce na projektu bavila a aby výsledky jejich práce přispěly k rozvoji dovedností žáků a k rozvoji školy i obce.

Na závěr ještě vysvětlení zvláštního názvu našeho časopisu. Tilia znamená latinsky lípa. Protože se budeme odborně učit o Lipově, i časopis jsme nazvali odborně. Pokud ale máte nějaký lepší nápad, jak by se mohl časopis jmenovat, přivítáme rádi vaše návrhy, sami máme pocit, že by to mohlo být lepší.

Za projektový tým

Tomáš Zajíček

Historie lipovské školy

Historii lipovského školství lze s určitostí datovat již od druhé poloviny 16. století, kdy za panování strážnických Žerotínů je v urbáři z roku 1582 zmínka o bratrské začáteční škole v Lipově. Další informace o školním vzdělávání během následujících dvou století jsou jen kusé či neexistují vůbec.

V 19. století probíhala výuka v jednotřídním domku, a to až do roku 1866, kdy školní chaloupce hrozilo sesutí. O dva roky později, roku 1868, byla otevřena jednopatrová dvoutřídní školní budova. Ta dnes tvoří východní křídlo školního komplexu, současné zdravotní středisko. V roce 1902 byla přistavěna střední část a byly zde čtyři třídy obecné školy. Pátá třída byla povolena Zemskou školní radou v Brně a otevřena roku 1907.

Dalším mezníkem se stal rok 1922, kdy byly koncem ledna otevřeny dvě a rok na to třetí třída měšťanské školy. Jejím první ředitelem se stal Josef Úlehla. Vyučování však probíhalo v prostorách školy obecné. Teprve až v září 1925 se začíná vyučovat v nově postavené budově „měšťanky“, jež stojí

kolmo k nejstarším objektům školního komplexu (dnešní 2. stupeň). Připojena byla zároveň tělocvična a ředitelský dům, na jehož místě nyní stojí školní kuchyň. Budovy obecné a měšťanské školy byly propojeny vestibulem v roce 1928. Na boční straně vytvořil Jan Kohler freskovou malbu, vyjadřující význam školní výchovy. Dnes ji připomíná pouze obrys na fasádě.

Mezi nejvýznamnější osobnosti, které na naší škole působily, patří určitě druhý ředitel měšťanské školy Josef Vojkůvka a zejména pak Jaromír Hlubík. Tento lipovský učitel se stal vůdčí osobností protifašistického odboje na Hornácku za druhé světové války. Sám pak jako štábní kapitán bojoval v řadách Československé zahraniční

armády v severní Africe, Anglii i Rusku.

S další etapou stavební činnosti na škole se muselo čekat až do roku 1972, kdy byl objekt měšťanské školy prodloužen jižním směrem o patrovou přístavbu s plochou střechou, v jejímž prvním patře se nachází ředitelna a v suterénu centrální kotelna. Zároveň byly ve dvoře zbudovány šatny. Od roku 1982 má škola svůj samostatný stravovací pavilon, který je spojovacím krčkem připojen ke škole. Dalším architektonickým zásahem byla rekonstrukce obecné školy. Ta zahrnovala přestavbu hygienického zařízení a šaten a rovněž také propojení obou hlavních školních budov v úrovni patra.

1. června 2005 byla škola pojmenována po již zmíněném učiteli a sokolu Jaromíru Hlubíkovi. Slavnostního aktu se zúčastnili představitelé České armády, parlamentu ČR, Sokola, členové Hlubíkovy rodiny a zástupci okolních škol a obcí.

V dubnu roku 2006 začala zatím poslední a dosti rozsáhlá rekonstrukce školy, do níž patřilo zbourání staré a postavení nové tělocvičny, výstavba nových šaten, dvou nových moderních učeben s projektory a jednou interaktivní tabulí Active Board, vybudování cvičného bytu, rekonstrukce všech učeben a kabinetů (nové podlahy, elektrické rozvody, topení, vymalování), výstavba atria, výměna oken, venkovní zateplení, fasáda, rekonstrukce střešního systému a zejména rekonstrukce školní jídelny. Začátkem června 2008 bylo dokončeno nové školní hřiště, které je pronajímáno i veřejnosti.

V současné době navštěvují školu děti z Lipova a Louky, stav žáků se snížil a pohybuje se kolem 140.

Petr Galečka

ZÁBAVA

Křížovky a luštěniny

1. strom, který roste v Lipově
2. alkoholický nápoj, který se vyrábí z trnek
3. zvíře, které pojídá banány
4. smyčcový nástroj typický pro cimbálovou muziku
5. pruhovaný hmyz žluté a černé barvy

Autor: Mikesková Pavla, 7. třída

		1.							
2.									
	3.								
	4.								
		5.							

1. černý pták
2. druh sýru
3. zvíře s kapsou
4. člověk, který vyrábí víno
5. zelenina podobná cibuli
6. domácí zvíře
7. vlakový přejezd mezi Lipovem a Loukou

Autor: Jagošová Alžběta, 7. třída

			1.						
	2.								
		3.							
		4.							
			5.						
6.									
	7.								

Historické okénko

Lipov

Za první historickou zmínku se považuje rok 1358. Jsou však úvahy o tom, že Lipov existoval již dříve, protože v okolních vsích - Blatnici, Louce, Tasovu, Velké je psáno již dříve. Počátek se tedy klade někde mezi 10. – 12. století s tím, že nešlo o svobodnou rodovou ves, ale o ves poddanskou, vzniklou kolonizací.

Pevně prokázáno je však to, že r. 1358 drželi Lipov bratři Pavel ze Strání a Ctibor z Lipova.

Ctibor z Lipova předal Lipov jedné z nejvýznamnějších osob na Moravě - Václavu z Kravař. Do úplného majetku pánů z Kravař přešel Lipov r.1381.

Další písemné prameny pocházejí až z r. 1417, kdy se schylovalo k husitské revoluci.

Rok 1420 je pro ves také mezníkem – od tohoto roku nebyl Lipov už nikdy strážnickou vrchností zastaven. Pod vládou pánů z Kravař, majitelů strážnického panství, byl Lipov více než sto let. Oni sami byli podporovateli husitství. V Lipově se šíření husitství projevilo osazením fary husitským knězem Petrem Klečkou. V té době byl také vybudován jednolodní kostel. Po husitských válkách Lipov zpustl, zůstalo jen 29 usedlostí.

V roce 1486 se dostal Lipov do zástavy rodu Žerotínů.

Na počátku 17. st. trpěla obec nájezdy uherského pána Štěpána Bočkaje. Při jednom z prvních útoků v r. 1605 byl strašně popleněn. Mnoho usedlostí bylo vypáleno a mnoho osob odvečeno do zajetí. Na konci tohoto roku bylo ze 68 gruntů 35 zpustlých nebo shořelých. Ani po uzavření míru s Bočkajem r. 1606 nenastal klid.

V r. 1680 zasáhla Lipov epidemie moru a ta život lidí ještě zhoršila.

Počátkem 18. st. docházelo k častým nájezdům z brančského panství a vpádům Kuruků. Přišla další epidemie moru. Druhá polovina 18. st. byla klidná v souvislosti s reformami Marie Terezie a Josefa II.

V roce 1785 byly všechny domy v Lipově osazeny. Počet osob činil 820.

V Lipově také pobývalo ruské a později rakouské vojsko. Za vlády Marie Terezie bylo vybudováno stálé vojsko, a tak i na lipovské občany dolehla povinnost vojenských odvodů. Za vojáky byli chytáni hlavně nemajetní chlapci. Původní doživotní, později čtrnáctiletá vojenská služba se stala postrachem. Také vymáhání potravin a píce pro vojsko bylo velmi tíživé.

Obec postihovaly i živelné pohromy – krupobití a předčasné mrazy, které zničily úrodu, přemnožení škůdců v souvislosti s dlouho trvajícím teplem. V roce 1831 se k nám dostala ze sousedního Slovenska rozsáhlá epidemie cholery. Mnoho úmrtí vedlo k tomu, že musel být vybudován tzv. cholerový hřbitov.

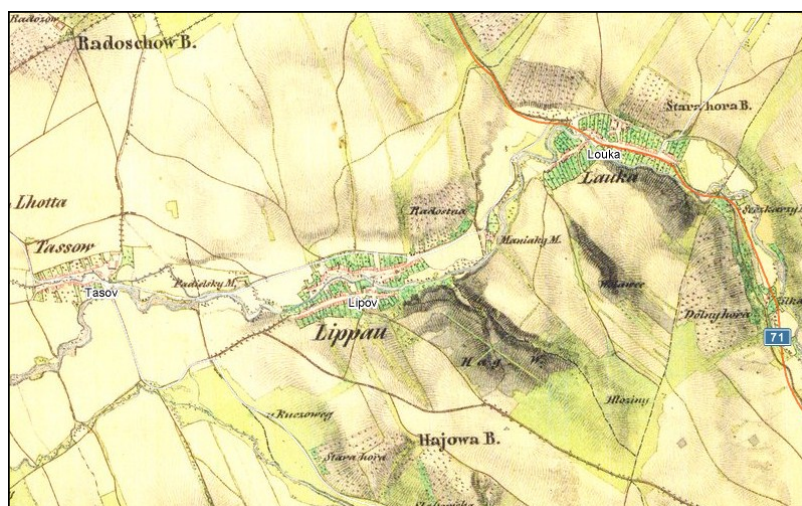
V roce 1838 měl Lipov 181 domů s 1059 obyvateli. Rychlejšímu růstu obce bránily přírodní pohromy a začínající hladomor ve 30. letech. Za této situace došlo k revolučním událostem r. 1848.

Obec postihly požáry a to v několika obdobích. K největšímu požáru došlo r. 1882, kdy skoro polovina obce lehla popelem.

I do života Lipova zasáhla 1. světová válka. Mužové museli odcházet na vojnu, prudce stoupaly ceny potravin a byl jich nedostatek.

Od počátku okupace se stala obec střediskem odbojové činnosti. Našli zde domov významné osobnosti. Do bojového pásma se dostal Lipov 14. dubna 1945. Boje byly těžké, protože Němci měli pro obranu dobrý terén, ale během krátké doby došlo k osvobození.

Od konce 2. světové války se Lipov vyvíjel po určitých historických etapách.

Dobroslava Jagošová

Žáci 8. třídy píší o své obci...

Jak se dívám na vesnici, ve které žiji, jakýma očima ji pozoruji, co se mi na ní líbí a co mám rád? Takovou otázku jsem položila žákům 8. třídy na začátku letošního školního roku. S různě velkou ochotou se děvčata a chlapci z Lipova a z Louky pokusili odpovědět. Rozepsali se o své obci, každý samozřejmě po svém, ale jedno měla většina odpovědí společné. Žákům z Lipova i z Louky se v jejich vesnici líbí, mají ji rádi a dokážou v ní najít to hezké. Pevně věřím, že tato láska dětí k domovu a k místu, kde žijí, se projeví při celoroční práci, která nás společně čeká. Na ukázkou jsem vybrala několik úryvků z textů žáků. Úpravy, které jsem v nich provedla, jsou pouze minimální.

(Zdeňka Veverková, tř. učitelka)

Obec Lipov je krásná vesnice. Jsem rád, že tu žiji, zejména kvůli krásné přírodě. Ze zástupců zvířete tu máme srnce obecného, zajíce polního, bažanta obecného, kachny divoké a několik málo koroptví a křepelek. U nás v honitbě se také může vyskytnout daněk evropský nebo prase divoké, ale ti většinou jen přecházejí. Myslivecké sdružení v Lipově má název *Kamenica*, je v něm zhruba 20 členů, a až budu starší, určitě také budu myslivcem.

(Jan Sečkař)

Lipov je vesnice, kde žiju. Má asi 1500 obyvatel. Nechybí zde kostel nebo škola. Nedávno bylo výročí 650 let od založení obce a při této příležitosti byla posvěcena brněnským opatem nově opravená školní budova. K ní bylo také vybudováno školní hřiště. Právě škola je to nejkrásnější, co v Lipově je. Krásný je ale také kostel, který je zasvěcen Všem svatým.

(Jan Šupák)

V okolí Lipova je spousta polí a luk, hodně vinic, také lesíky se svými názvy, například Háj u Lipova nebo Borky. Protéká zde řeka Velička, která pramení na Javořině, na ní je několik splavů, máme tu i rybník Golmančák, ve kterém se chovají ryby. Je zde také náhon příkopka do mlýnů, které už zanikly.

(Pavel Kománek)

Lipov je spíše v dolině. Kolem jsou vesnice Louka, Tasov, Velká nad Veličkou a Kuželov. Nedaleko Lipova je také vysílač a viadukt. V Lipově je škola, do které chodím, hospody, obchody s potravinami nebo oblečením, dětské hřiště, sokolovna, jediné koupaliště na Horňácku a fotbalové hřiště, na kterém budou brzy nové kabiny. Do Lipova se dá bez problémů dojet autobusem nebo vlakem. V Lipově se mi líbí a určitě bych se nechtěl přestěhovat někam jinam, protože tady mám kamarády a je tu klid. Lipov je prostě krásná vesnička.

(Viktor Dohnal)

Do Lipova jsem se přistěhovala s rodiči v roce 2003. Je to hezká obec s velkým náměstím, na kterém stojí obecní úřad a hned vedle něj nově opravená škola. Naproti je fara s kostelem. Lipovem protéká řeka Velička. U splavu v centru vesnice je budova sokolovny, v níž se konají různá divadla a vystoupení. Když půjdeme dál po proudu řeky, můžeme se zastavit u dětského hřiště, kde jsou různé prolézačky, klouzačky a houpačky. To je asi nejoblíbenější místo všech.

(Andrea Marečková)

V Louce se mi líbí fotbalové hřiště, dětské hřiště, kostel a kaplička. Máme zde pěknou přírodu. Naše obec je nejstarší obcí Hornácka. V Louce je areál nazývaný *Pod Hájem*, kde se konají například zábavy a nohejbal. Líbí se mi, že se v Louce nenudím, pořád máme nějaké akce – třeba pouliční turnaj v kopané, vánoční turnaj ve stolním tenise, košť trnek nebo různé folklorní akce. V Louce mám mnoho kamarádů a cítím se v ní bezpečně.

(Zdeněk Lejčko)

Svou vesnici vidím jako místo s bohatou historií. Je zde hodně historických památek, například kaplička, sýpky a památník padlých vojáků I. světové války. Kostel Panny Marie Růžencové byl postaven v roce 1999. V Louce se nachází několik částí (Horní konec, Dolní konec, Búdy, Střed), které spolu každoročně pořádají turnaj ve fotbale. V Louce se mi žije dobře.

(David Lajza)

